

បច្ចេកវិទ្យា និងភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

ស្ទើរគ្រប់ប្រទេសលើសកលលោកបានមើលឃើញពីតម្លៃ និងសក្តានុពលនៃបច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ជំរុញការអភិវឌ្ឍជាតិ ដែលធ្វើឱ្យសន្ទុះនៃការវិនិយោគកាន់តែច្រើនឡើងលើការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យារួមគ្នាជាមួយវិស័យ និងឧស្សាហកម្មរបស់ខ្លួន សំដៅសម្រេចបានការរីកចម្រើនស្របគ្នារវាងវឌ្ឍនភាពបច្ចេកវិទ្យា ជាមួយនឹងការអភិវឌ្ឍវិស័យ និងឧស្សាហកម្ម ដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ការបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យាដំបូងៗ ដែលបានចាប់ផ្តើមពីការរកឃើញម៉ាស៊ីនដើរដោយចំហាយទឹក រហូតដល់គ្រឿងចក្រវាយនភណ្ឌ បានក្លាយជាមូលដ្ឋានយ៉ាងសំខាន់ដែលនាំឱ្យមានបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មទំនើបនាពេលបច្ចុប្បន្ន។ បច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗក៏បានបង្កើតឡើងជាបន្តបន្ទាប់ រហូតដល់ទសវត្សរ៍ឆ្នាំ១៩៩០ ការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យាថ្មី បានក្លាយជាមូលដ្ឋានសម្រាប់បង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ការចាប់ផ្តើមនៃសតវត្សរ៍ទី២១ ក៏បាននាំឱ្យមានគំរូនៃការផ្លាស់ប្តូរថ្មីមួយទៀតនៅក្នុងពិភពសម័យទំនើបនាពេលបច្ចុប្បន្ន ដែលធ្វើឱ្យមានការលេចចេញនូវសកលភាវូបនីយកម្មនៃការច្នៃប្រឌិតបច្ចេកវិទ្យា។ យើងសង្កេតឃើញមានការវិនិយោគ និងការជំរុញជាច្រើនលើការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ រហូតដល់មានការរត់ប្រណាំងបច្ចេកវិទ្យារវាងប្រទេសមហាអំណាច ប្តូក និងរវាងប្រទេសនានា សំដៅពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងរបស់ប្រទេសទាំងក្នុងថ្នាក់តំបន់ និងសកលលោក។

I. បច្ចេកវិទ្យាសំខាន់ៗប្រើប្រាស់សម្រាប់ការជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

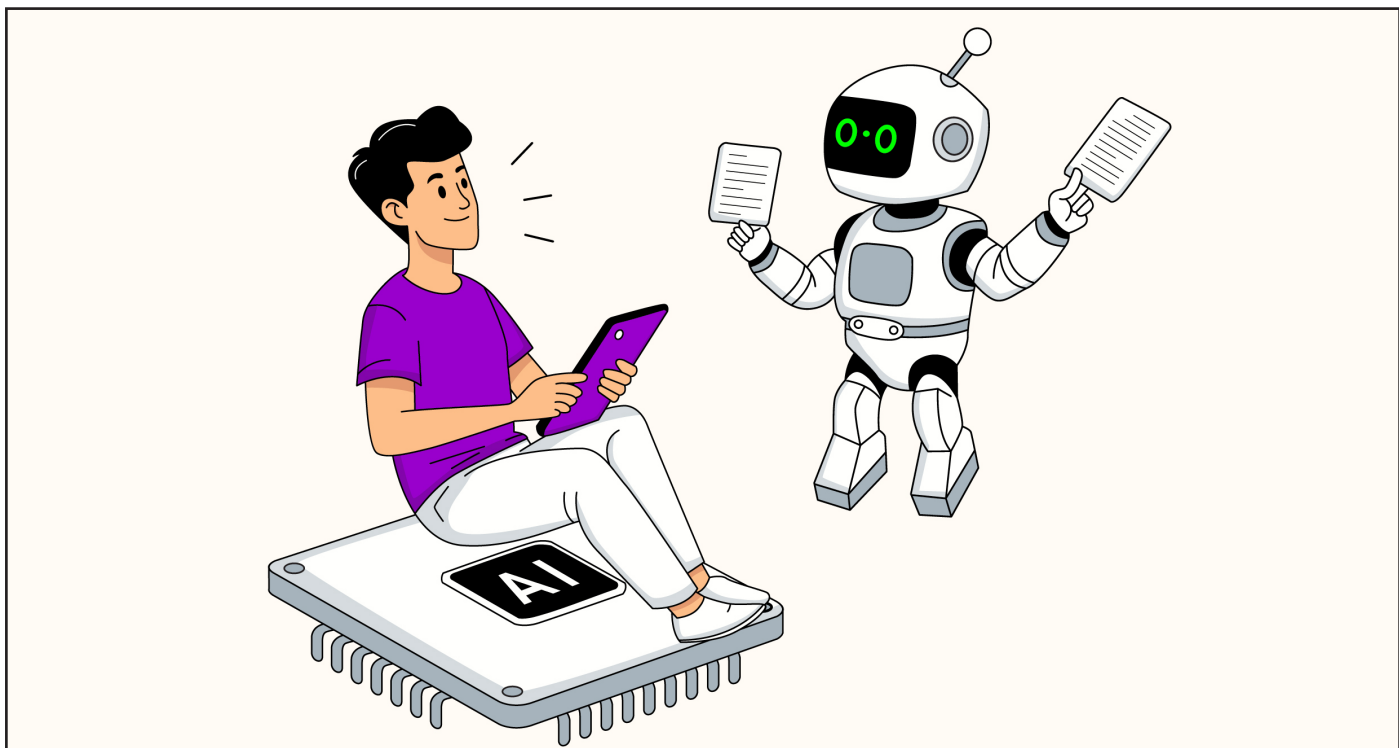
បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល គឺជាផ្នែកមួយយ៉ាងសំខាន់មិនអាចខ្វះបានក្នុងការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយបានដើរតួនាទីជំរុញការច្នៃប្រឌិត បង្កើនផលិតភាព និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ។ បច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗ គួបផ្សំនឹងថ្នាលឌីជីថលថ្មីៗ ក៏ដូចជាឧបករណ៍ឌីជីថលផ្សេងៗ អនុញ្ញាតឱ្យការប្រកបអាជីវកម្ម និងការងារកាន់តែមានភាពរលូននិងសាមញ្ញ ដែលនេះរួមចំណែកដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ, លើកកម្ពស់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច, បង្កើនតម្លៃបន្ថែមក្នុងសេដ្ឋកិច្ច, និងបង្កើតឱកាសថ្មីៗ។ ទាំងនេះជាបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលមួយចំនួន ដែលមានតម្រូវការសម្រាប់ជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ៖

● **Information and Communication Technologies (ICT)៖** បច្ចេកវិទ្យាមូលដ្ឋាន ដូចជា អ៊ីនធឺណិត លេខ្សីនលេខ្សីន និងបណ្តាញទំនាក់ទំនងដ៏រឹងមាំ គឺជាគ្រឹះដ៏មានសារៈសំខាន់មួយសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលទាំងមូល។ ICT ជួយសម្រួលដល់ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, ការផ្សព្វផ្សាយ

ពាណិជ្ជកម្មឌីជីថល និងកិច្ចសហការ ដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានលំហូរព័ត៌មានមានភាពរលូន និងអាច
ពង្រីកវិសាលភាពទីផ្សារបានទាំងក្នុងប្រទេស, តំបន់ និងសកល។

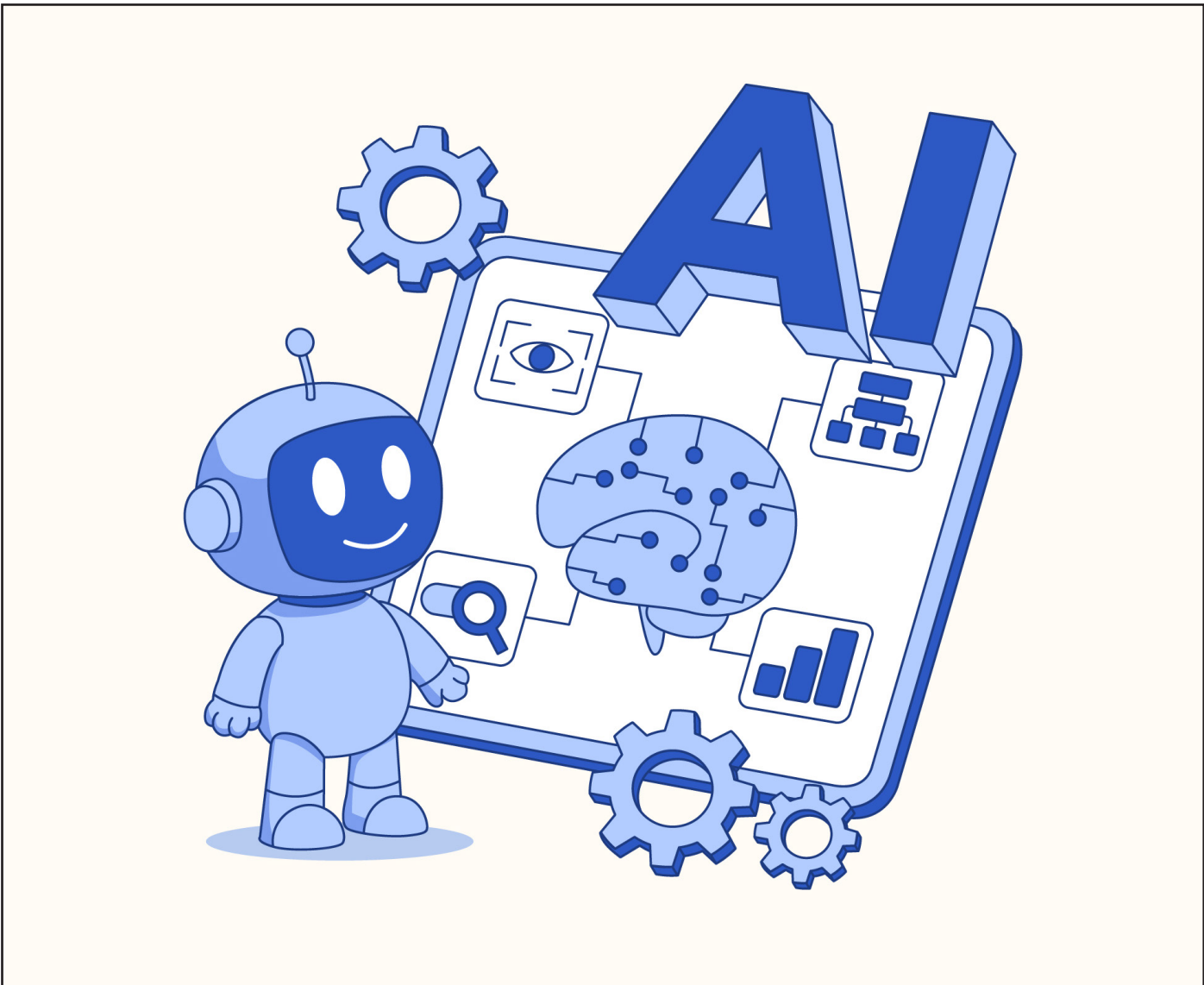
● **បញ្ហាសិប្បនិម្មិត (AI) និងម៉ាស៊ីនសិក្សា (Machine Learning)៖** បច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះអាចឱ្យ
ស្ថាប័នទាំងអស់ធ្វើការសម្រេចចិត្ត ដោយផ្អែកលើទិន្នន័យ និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពដំណើរការ ដែល
អាចផ្តល់ជូននូវបទពិសោធន៍ៗជូនអតិថិជន។ AI អាចធ្វើស្វ័យប្រវត្តិកម្មកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ ផ្តល់នូវ
ការយល់ដឹងនិងព្យាករណ៍អំពីនិន្នាការទីផ្សារ និងបង្កើនការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) ដែល
ទាំងនេះនឹងជំរុញផលិតភាព និងបង្កើតឱកាសថ្មីសម្រាប់ការរីកចម្រើន។

● **Cloud Computing**៖ Cloud-based Solution អនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនរក្សាទុក គ្រប់គ្រង និងដំណើរការទិន្នន័យបានគ្រប់ទីកន្លែង ដែលអាចបង្កើនភាពបត់បែននៃប្រតិបត្តិការ អនុញ្ញាតឱ្យស្ថាប័នទាំងអស់អាចធ្វើការពីចម្ងាយ និងកាត់បន្ថយចំណាយប្រតិបត្តិការ។ បច្ចេកវិទ្យានេះ ជួយសម្រួលដល់ការធ្វើមាត្រដ្ឋានសេវាកម្មជាសកល និងបង្កើនភាពងាយស្រួលក្នុងការចូលប្រើឧបករណ៍ឌីជីថលសម្រាប់អាជីវកម្មគ្រប់ទំហំផងដែរ។

● **អ៊ីនធឺណិតនៃវត្ថុ (IoT)**៖ សំដៅលើការតភ្ជាប់ឧបករណ៍ និងប្រព័ន្ធរូបវន្ត ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរទិន្នន័យក្នុងពេលវេលាជាក់ស្តែង។ ការតភ្ជាប់នេះអនុញ្ញាតឱ្យមានការផលិតឆ្លាតវៃ ការគ្រប់គ្រងធនធានប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការបង្កើតគំរូអាជីវកម្មថ្មីៗ ដែលធ្វើឱ្យប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការកាន់តែល្អ និងកាត់បន្ថយបញ្ហាផ្សេងៗ ដូចជា កាត់បន្ថយកាកសំណល់ និងចំណាយជាដើម។

● **រូបូត និងការផលិតធុនធ្ងន់**៖ បច្ចេកវិទ្យាសំខាន់ៗ ដូចជា ការបោះពុម្ព 3D និងរូបូតបាននិងកំពុងផ្លាស់ប្តូរដំណើរការនៃឧស្សាហកម្មបែបប្រពៃណី ដោយបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះ អនុញ្ញាតឱ្យមានការបង្កើតគំរូដើមយ៉ាងឆាប់រហ័ស, អាចផលិតតាមតម្រូវការ និងបង្កើនភាពជាក់លាក់និងល្បឿនក្នុងការដំណើរនៃការផលិត។

II. សារៈសំខាន់នៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាដើម្បីជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

នៅក្នុងយុគសម័យដែលសេដ្ឋកិច្ចសកលលោកមានភាពប្រកួតប្រជែងខ្ពស់ នវានុវត្តន៍អាជីវកម្ម បានដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើនប្រតិបត្តិការ និងប្រសិទ្ធភាព ដែលជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងដល់ ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ក្នុងន័យនេះ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាគឺជាផ្នែកមួយដ៏មានសារៈសំខាន់ សម្រាប់ភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេស ដោយហេតុថាបច្ចេកវិទ្យាបានជំរុញការច្នៃប្រឌិត ផលិតភាព អនុញ្ញាតឱ្យមានបរិវត្តកម្មឌីជីថល និងគាំទ្រដល់ការចូលទៅកាន់ទីផ្សារសកល។ បច្ចេកវិទ្យា អនុញ្ញាតឱ្យអាជីវកម្មសម្របខ្លួនទៅនឹងតម្រូវការទីផ្សារដែលកំពុងផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័ស ធានាបាន នូវភាពប្រកួតប្រជែង និងសម្រេចបាននូវកំណើនរយៈពេលវែង។ ខាងក្រោមនេះ គឺជាសារៈសំខាន់ នៃការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ៖

● ជំរុញការច្នៃប្រឌិត

- **បង្កើតឧស្សាហកម្មថ្មីៗ៖** បច្ចេកវិទ្យាដែលកំពុងរីកចម្រើន ដូចជា បញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI), អ៊ីនធឺណិត នៃវត្ថុ (IoT) និងបច្ចេកវិទ្យាខាងជីវសាស្ត្រ (Biotech) បានបង្កើតទីផ្សារថ្មីៗជាច្រើន ដែលបាន បង្កើតឱកាសការងារ និងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចថ្មីៗ។
- **បង្កើតផលិតផល និងសេវាកម្មថ្មីៗ៖** បច្ចេកវិទ្យាចូលរួមដល់ការជំរុញការច្នៃប្រឌិត ដែលអនុញ្ញាត ឱ្យក្រុមហ៊ុន ឬស្ថាប័នបង្កើនគុណភាព និងលក្ខណៈពិសេសនៃផលិតផលរបស់ខ្លួន និងបង្កើត ការផ្តល់ជូនថ្មីៗ ដែលស្របខ្លួនទៅនឹងចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់អ្នកប្រើប្រាស់។

● បង្កើនផលិតភាព

- **ធ្វើអោយប្រសើរឡើងនូវផលិតកម្ម៖** បច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗ ដូចជា ស្វ័យប្រវត្តិកម្ម និងរ៉ូប៉ូត ជាដើម អាចធ្វើឱ្យដំណើរការផលិតកម្មមានភាពរលូន បង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការ។
- **បង្កើនការសម្រេចចិត្ត៖** ការប្រើប្រាស់ការវិភាគទិន្នន័យ និងម៉ាស៊ីនសិក្សាអនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុន ឬស្ថាប័ន អាចបង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ កំណត់គោលដៅអតិថិជនបានកាន់តែប្រសើរ និង ដាក់ចេញយុទ្ធសាស្ត្រផ្អែកលើទិន្នន័យកាន់តែច្រើន។

● គាំទ្រដល់ការចូលទៅកាន់ទីផ្សារសកល

- **ពង្រីកវិសាលភាពទីផ្សារ៖** សេដ្ឋកិច្ចឌីជីថល ដែលគាំទ្រដោយការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមប្រព័ន្ធ អេឡិចត្រូនិក និងប្រព័ន្ធទូទាត់ឌីជីថលជាដើម បានអនុញ្ញាតឱ្យអាជីវកម្មទៅអាចពង្រីកទីផ្សារ របស់ខ្លួនដល់អតិថិជនសកលបានយ៉ាងងាយស្រួល ដែលនេះផ្តល់ឱកាសថ្មីៗសម្រាប់ការនាំចេញ សំដៅជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិជារួម។
- **សម្រួលដល់កិច្ចសហការសកល៖** ការតភ្ជាប់សកលតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលបានលុបបំបាត់ ឧបសគ្គភូមិសាស្ត្រសម្រាប់ការធ្វើអាជីវកម្ម ដោយបានពង្រីកការតភ្ជាប់រវាងសហគ្រាសទៅនឹង

អ្នកដែលមានទេពកោសល្យ និងអាចពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយដៃគូនានាទាំងក្នុងតំបន់ និងសកលលោក។

● **បង្កើតឱកាសការងារ និងកម្លាំងពលកម្មដែលមានជំនាញ**

● **បង្កើតឱកាសការងារថ្មីៗ៖** ខណៈពេលដែលការងារមួយចំនួនត្រូវបានជំនួសដោយស្វ័យប្រវត្តិកម្ម បច្ចេកវិទ្យាក៏បានបង្កើតជាឱកាសការងារថ្មីៗ ដែលទាមទារឱ្យមានការវិនិយោគបន្ថែមទៅលើការ ពង្រឹងជំនាញថ្មីៗបន្ថែមដល់កម្លាំងពលកម្ម ដើម្បីឱ្យពួកគេអាចប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាថ្មីបានកាន់តែ មានប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីជំរុញផលិតភាព និងការច្នៃប្រឌិត។

● **ទាក់ទាញការវិនិយោគ៖** ប្រទេសដែលផ្តល់អាទិភាពលើការច្នៃប្រឌិត និងមានកម្លាំងពលកម្មដែល មានជំនាញ ក៏អាចក្លាយជាគោលដៅដ៏ទាក់ទាញសម្រាប់ការវិនិយោគដែលនេះក៏អាចបង្កើតជា ឱកាសការងារ និងចូលរួមដល់ការអភិវឌ្ឍជាតិផងដែរ។

III. បច្ចេកវិទ្យាជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងឱកាសការងារ

បច្ចេកវិទ្យាបានក្លាយជាផ្នែកមួយដ៏មានឥទ្ធិពលបំផុត ក្នុងការជំរុញឱ្យមានភាពប្រកួតប្រជែងនៃ សេដ្ឋកិច្ចជាតិនៅក្នុងយុគសម័យទំនើប។ ប្រទេសដែលទទួលបានជោគជ័យលើនវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យា មិនថាទាំងបច្ចេកវិទ្យាបញ្ញាសិប្បនិម្មិត, ក្លោដ, អ៊ីនធឺណិតនៃវត្ថុ, ការផលិតកម្រិតខ្ពស់ ឬហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ឌីជីថលផ្សេងៗនោះទេ តែងតែមានទំនោរទៅរកការរីកចម្រើនផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចលឿនជាងប្រទេស ដែល មិនបានផ្តោតលើការជំរុញនវានុវត្តន៍បច្ចេកវិទ្យា។ បច្ចេកវិទ្យាបានបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយបានជំរុញផលិតភាព និងនវានុវត្តន៍ ព្រមទាំងបានផ្លាស់ប្តូរទីផ្សារការងារយ៉ាងខ្លាំង ដែលធ្វើឱ្យ ការងារបែបប្រពៃណីមួយចំនួនត្រូវបានជំនួសដោយស្វ័យប្រវត្តិកម្ម។ ជាការពិតណាស់ រាល់ការបង្កើត នូវបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗតែងតែធ្វើឱ្យមានការកាត់បន្ថយនូវតម្រូវការនៃការងារមួយចំនួន ប៉ុន្តែបច្ចេកវិទ្យា ទាំងនោះក៏បានបង្កើតនូវឱកាសការងារថ្មីៗបន្ថែមផងដែរ ប៉ុន្តែទាមទារឱ្យយើងទាំងអស់គ្នាចាំបាច់ ត្រូវតែមានជំនាញឌីជីថលថ្មីៗ និងតាមឱ្យទាន់និន្នាការបច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីអាចចាប់យកឱកាសការងារ ទាំងនោះបាន។ ទាំងនេះជាការងារមួយចំនួន ដែលបច្ចេកវិទ្យាបានបង្កើតឡើង៖

● ពាណិជ្ជកម្មតាមបែបអេឡិចត្រូនិកបានបង្កើតឱកាសការងារជាច្រើននៅក្នុងទីផ្សារឌីជីថល រាប់ ចាប់តាំងពីការគ្រប់គ្រងភស្តុភារ, ការធ្វើទីផ្សារតាមបែបឌីជីថល, ការបម្រើសេវាអតិថិជន និងការរចនា UX/UI ជាដើម។

● បច្ចេកវិទ្យាដែលកំពុងរីកចម្រើន ដូចជា បញ្ញាសិប្បនិម្មិត ម៉ាស៊ីនសិក្សា និងរ៉ូបូតក៏បាននិងកំពុង ជំរុញតម្រូវការអ្នកជំនាញបច្ចេកទេស ជាពិសេសនៅតាមក្រុមហ៊ុនឯកជន និងខ្សែច្រវ៉ាក់ផលិតកម្ម។

● បច្ចេកវិទ្យាក៏អនុញ្ញាតឱ្យយើងអាចធ្វើការពីចម្ងាយ ដែលនេះបានពង្រីកទីផ្សារការងារសកល និង អនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនស្វែងរកអ្នកមានទេពកោសល្យពីគ្រប់ទិសទីដែលលើសពីដែនកំណត់ភូមិសាស្ត្រ។

● បច្ចេកវិទ្យាក៏បានជួយពង្រឹងលើសេដ្ឋកិច្ច GIG ផងដែរ ដែលផ្តល់នូវឱកាសការងារដែលអាច បត់បែនបានសម្រាប់អ្នកធ្វើការឯករាជ្យ ដែលផ្តល់សេវាកម្មលើការចនាស្រាវជ្រាវ, ការសរសេរកូដ, ការបម្រើសេវាអតិថិជន និងការបង្រៀនតាមប្រព័ន្ធអនឡាញជាដើម។

IV. ករណីសិក្សា

► ប្រទេសកម្ពុជា

នៅក្នុងយុគសម័យឌីជីថល បច្ចេកវិទ្យាបាននិងកំពុងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ ចូលរួមដល់ការ ពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងរបស់សេដ្ឋកិច្ចប្រទេសនីមួយៗ។ ដោយឡែក សម្រាប់កម្ពុជាយើងក៏មាន សក្តានុពលក្នុងការចាប់យក និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនផលិតភាព សំដៅចូលរួមដល់ ការរក្សា និងពង្រឹងភាពប្រកួតប្រជែងរបស់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ទាំងនៅក្នុង និងក្រោយដំណាក់កាលនៃ វិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩។ កម្ពុជាបានសម្លឹងមើលឃើញកាលានុវត្តភាព និងវិសាលភាពនៃផលប្រយោជន៍ សេដ្ឋកិច្ចក្នុងវិស័យឌីជីថល ដែលមិនត្រឹមតែអាចប្រែក្លាយទៅជាប្រភពកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែជាសសរស្តម្ភមួយក្នុងចំណោមសសរស្តម្ភសម្រាប់ជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងថែមទាំងអាច ជួយជំរុញបង្កើនផលិតភាពនៃវិស័យផ្សេងទៀតផងដែរ។ ក្នុងន័យនេះ ដើម្បីទាញយកប្រយោជន៍ជា អតិបរមាពីបច្ចេកវិទ្យា រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញជាគោលនយោបាយ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រ និង យុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់ៗជាច្រើន សំដៅលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា៖

► យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១

រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវ **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ចកោណ ដំណាក់កាលទី១** ដើម្បីកំណើន ការងារ សមធម៌ ប្រសិទ្ធភាព និងចីរភាព សំដៅការពារ ថែរក្សា និងពូនជ្រុំសមិទ្ធផលជាតិ, លើកកម្ពស់ កិត្យានុភាពជាតិឱ្យខ្ពស់ត្រដែត, ជំរុញសម្តុះនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះឆ្ពោះទៅ សម្រេចបាន ចក្ខុវិស័យកម្ពុជាឆ្នាំ២០៥០ ដោយបានកំណត់យកអាទិភាពគន្លឹះចំនួន ៥ រួមមាន មនុស្ស ជួរ ទឹក ភ្លើង និងបច្ចេកវិទ្យា ដែលជាអាទិភាពគន្លឹះបន្ថែមថ្មី។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកបច្ចេកវិទ្យា ឌីជីថលជាកាតាលីករថ្មីដ៏មានសារៈសំខាន់ ដែលមានសក្តានុពលភាព និងកាលានុវត្តភាពក្នុងការជំរុញ កំណើនផលិតភាពសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម ក៏ដូចជាប្រសិទ្ធភាពនៃការងាររដ្ឋបាល។

► ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិនេះ បានគិតគូរលើនិន្នាការតំបន់ និងសកល ដែលជា កាលានុវត្តភាព ហានិភ័យ និងបញ្ហាប្រឈម ដែលអាចមានកម្មវិបាកលើកម្ពុជា តាមរយៈការប្រកួត ប្រជែងភូមិសាស្ត្រនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ច ដែលកើតឡើងពីការប្រណាំងប្រជែងឥទ្ធិពលរបស់ ប្រទេសមហាអំណាច និងទំនោរទៅរកការកើនឡើងនៃការគាំពារនិយម ការប្រែប្រួលនិម្មាបនកម្ម សេដ្ឋកិច្ចសកល ការរីកចម្រើនយ៉ាងឆាប់រហ័សនៃបច្ចេកវិទ្យា ជាពិសេសឌីជីថលបន្ថែមនីយកម្ម និង

ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ដែលអាចមានកម្មវិបាកលើដំណើរនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គម។ ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ៖ គឺជាផែនទីបង្ហាញផ្លូវដល់គ្រប់គ្នាអង្គអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ និងជាឧបករណ៍សម្រាប់អនុវត្ត **យុទ្ធសាស្ត្របញ្ហាកោណ ដំណាក់កាលទី១** និងវិធានការគន្លឹះទាំង ៥ ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច បន្តបង្កើតការងារ បែងចែកផ្ទៃផ្ការនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌ ធានានូវប្រសិទ្ធភាពនៃស្ថាប័នសាធារណៈ និងរក្សាចីរភាពនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច សង្គម។

► **ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ឆ្នាំ២០២១-២០៣៥**

រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវ **ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១ - ២០៣៥** ជាមួយចក្ខុវិស័យច្បាស់លាស់មួយគឺ “ការកសាងសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលរស់រវើក តាមរយៈការរៀបចំមូលដ្ឋានគ្រឹះជំរុញការទទួលយក និងបរិវត្តកម្មឌីជីថល នៅក្នុងគ្រប់គ្នាអង្គសង្គម ទាំងរដ្ឋ ទាំងពលរដ្ឋ និងទាំងធុរជន ដើម្បីជំរុញសន្ទុះកំណើនសេដ្ឋកិច្ចថ្មី និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពសង្គម តាមគន្លងប្រក្រតីភាពថ្មី”។ ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយនេះ ជាផ្នែកដ៏សំខាន់នៃក្របខ័ណ្ឌផែនការស្តារសេដ្ឋកិច្ចឡើងវិញក្រោយវិបត្តិជំងឺកូវីដ-១៩ តាមរយៈការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល, ការទាក់ទាញវិនិយោគក្នុងស្រុក និងពីបរទេស, ការជំរុញការបង្កើតធុរកិច្ចថ្មី, ការបង្កើនផលិតភាព និងការលើកកម្ពស់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ច។ ក្នុងនោះ ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយនេះ បានកំណត់យកគោលដៅចម្បងចំនួន ៥ រួមមាន ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល, ការកសាងទំនុកចិត្ត និងភាពជឿជាក់លើប្រព័ន្ធឌីជីថល, ការកសាងពលរដ្ឋឌីជីថល, ការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល និងការជំរុញធុរកិច្ចថ្មី។

► **គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥**

រដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានចាត់ទុកការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលគឺជារបៀបវារៈសំខាន់មួយក្នុងការជំរុញកំណែទម្រង់ក្រសួង ស្ថាប័ន និងរដ្ឋាភិបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និងការបង្កើតនូវបរិយាកាសអំណោយផលដល់ការជំរុញការវិនិយោគ និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមប្រកបដោយបរិយាបន្ន។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវ **គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥** ជាមួយចក្ខុវិស័យជាក់លាក់នោះគឺការកសាងរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល ដើម្បីលើកកម្ពស់គុណភាពជីវិត និងទំនុកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋ តាមរយៈការបម្រើសេវាសាធារណៈឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរ។ ដើម្បីសម្រេចបាននូវចក្ខុវិស័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ៤ និងយុទ្ធសាស្ត្រចំនួន ១០ ដោយក្នុងចំណោមនោះគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រមួយគឺការលើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋាភិបាលឌីជីថល តាមរយៈការរៀបចំ និងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតភ្ជាប់ឌីជីថល, ការរៀបចំ និងការកែលម្អហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធប្រព័ន្ធទូទាត់សងប្រាក់ឌីជីថលសម្រាប់សេវាសាធារណៈ, ការរៀបចំ និងការពង្រឹងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសេវាប្រៃសណីយ៍។ បន្ថែមពីនេះ គោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រសំខាន់មួយទៀត គឺការកសាងមូលធនមនុស្សឌីជីថល ដែលជួយបង្កើន

លទ្ធភាពសម្របខ្លួន ក្នុងការចាប់យក និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីកាត់បន្ថយគម្លាតឌីជីថល បង្កើន ភាពប្រកួតប្រជែង និងការប្រើប្រាស់សេវារដ្ឋាភិបាលឌីជីថល។

► **គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ២០២៣ - ២០២៨**

រាជរដ្ឋាភិបាលបានចាត់ទុកថាការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុជាការរួមចំណែកជំរុញកំណើន សេដ្ឋកិច្ចថ្មី, លើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់អ្នកប្រើប្រាស់នៃសង្គមឆ្លាត ក៏ដូចជាបង្កើនផលិតភាព ពិពិធកភាព និងប្រសិទ្ធភាពនៃវិស័យផ្សេងទៀត តាមរយៈការជួយលើកកម្ពស់ការទទួលបាន និងការ ប្រើប្រាស់សេវា និងផលិតផលហិរញ្ញវត្ថុប្រកបដោយគុណភាព, រក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ព្រមទាំងការជំរុញការអភិវឌ្ឍ និងនវានុវត្តន៍ឧស្សាហកម្មហិរញ្ញវត្ថុ។ រាជរដ្ឋាភិបាលបានសម្រេច ដាក់ចេញនូវ «គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ២០២៣ - ២០២៨» ដែលជា ការឆ្លើយតបនឹង ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១ - ២០៣៥ ដែលមានចក្ខុវិស័យរយៈពេលវែង “អភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុដោយឈរលើមូលដ្ឋាននៃការលើក កម្ពស់បរិយាបន្នហិរញ្ញវត្ថុ រក្សាស្ថិរភាពវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងការជំរុញនវានុវត្តន៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដើម្បីចាប់យក អត្ថប្រយោជន៍ជាអតិបរមាពីបរិវត្តកម្មឌីជីថលក្នុងវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ និងផ្តល់កាលានុវត្តភាពដល់គ្រប់ គូអង្គ សំដៅរួមចំណែកជំរុញសម្ភារៈនៃការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជាដ៏រស់រវើក”។

►► **ប្រទេសហ្វីលីពីន**

ប្រទេសហ្វីលីពីនត្រូវបានចាត់ទុកថាជាប្រទេសមួយ ដែលមានការខិតខំប្រឹងប្រែងខ្លាំងលើ ការជំរុញភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ តាមរយៈការជំរុញការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល។ នៅពេលទីផ្សារសកលកាន់តែមានភាពប្រទាក់ក្រឡាគ្នា សមត្ថភាពក្នុងការប្រើប្រាស់ឧបករណ៍ឌីជីថល លែងជាជម្រើសទៀតហើយ ប៉ុន្តែក្លាយជាតម្រូវការដែលស្ទើរតែមិនអាចខ្វះបាន និងមានសារៈសំខាន់ ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ការអភិវឌ្ឍសង្គម និងភាពធន់រយៈពេលវែង។ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ឌីជីថលបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសហ្វីលីពីនធ្វើទំនើបកម្មឧស្សាហកម្មរបស់ខ្លួន បង្កើនកម្លាំងពលកម្ម ជំនាញ និងប្រែខ្លួនជាប្រទេសដែលសកម្មនៅក្នុងសេដ្ឋកិច្ចឌីជីថលសកល។ ការជំរុញការប្រើប្រាស់ បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិនេះកើតចេញពីកត្តាសំខាន់ៗ ដូចជា៖

- រដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីនបន្តពង្រឹងសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយលើកកម្ពស់ដល់ ការទទួលយក និងពង្រឹង និងពង្រីកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល តាមរយៈគំនិតផ្តួចផ្តើម ដូចជា ការកែលម្អការតភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិតទូទាំងប្រទេស ការគាំទ្រកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញឌីជីថល និង ការលើកទឹកចិត្តដល់ការច្នៃប្រឌិតក្នុងវិស័យ ដូចជា ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មតាមព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក, បច្ចេកវិទ្យា ហិរញ្ញវត្ថុ និងអភិបាលកិច្ចឌីជីថល ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងបរិយាបន្ន។ ក្នុងនោះ រដ្ឋាភិបាលហ្វីលីពីន បានធ្វើការវិនិយោគច្រើនលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធឌីជីថល ដូចជា The Philippine National Broadband Program (NBP) និង ការដាក់ WIFI សាធារណៈឥតគិតថ្លៃ ដែលទាំងនេះបានជួយបំពេញចន្លោះប្រហោងផ្នែកឌីជីថលនៅក្នុងសហគមន៍ទូទាំងប្រទេស។

● បន្ថែមពីលើការជំរុញពីរដ្ឋាភិបាល ហ្វីលីពីនក៏បានព្យាយាមធ្វើឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែមលើសេវាកម្ម រដ្ឋាភិបាលផងដែរ។ អភិបាលកិច្ចអេឡិចត្រូនិកកាត់បន្ថយដំណើរការប្រព័ន្ធរដ្ឋបាល, បង្កើនតម្លាភាព និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពការងារ។ ការកែលម្អប្រព័ន្ធ ដូចជា ការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមអ៊ីនធឺណិត, ការ បំពេញទិន្នន័យពន្ធតាមប្រព័ន្ធខ្ទីរដីថល និងសេវាកម្មនានាតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក រដ្ឋាភិបាលអាច កាត់បន្ថយថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការ និងធ្វើឱ្យសេវាកម្មសាធារណៈកាន់តែមានភាពងាយស្រួលសម្រាប់ ប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជីវកម្មក្នុងការធ្វើប្រតិបត្តិការ។ ដំណើរការរដ្ឋាភិបាលដែលមានលក្ខណៈសាមញ្ញ និងអាចចូលដំណើរការបានយ៉ាងងាយស្រួលនេះ បានបង្កើតទំនុកចិត្ត បង្កើនផលិតភាព និងចូលរួម ចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់ភាពប្រកួតប្រជែងសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

● សហគ្រាសធុនតូច និងមធ្យម (SMEs) ជាអ្នកខ្លាំងយ៉ាងសំខាន់នៃសេដ្ឋកិច្ចហ្វីលីពីន ដោយបាន ទទួលអត្ថប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនពីការប្រើប្រាស់ដំណោះស្រាយបច្ចេកវិទ្យាក្លោង ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម តាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក ការទូទាត់ឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែម និងការវិភាគទិន្នន័យ។ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះបានអនុញ្ញាត ឱ្យអាជីវកម្មចូលទៅក្នុងទីផ្សារកាន់តែទូលំទូលាយ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពប្រតិបត្តិការ និងជំរុញភាព ប្រកួតប្រជែងកាន់តែខ្លាំងឡើង។ ក្នុងនោះ រដ្ឋាភិបាលបានដាក់ចេញនូវកម្មវិធីលើកកម្ពស់ការបង្កើន ជំនាញឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែមសម្រាប់សហគ្រិន និងការឧបត្ថម្ភធនដល់ការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យា ដែលអាចជួយ SMEs ឱ្យរីកចម្រើន និងរីកសាយភាយនៅក្នុងផ្ទៃប្រទេស។

● ប្រទេសហ្វីលីពីន មានប្រជាជនវ័យក្មេង និងមានជំនាញបច្ចេកវិទ្យាច្រើន ដែលចូលរួមក្នុងការ កសាងក្រុមទេពកោសល្យ ដែលមានសមត្ថភាពជំរុញឧស្សាហកម្មឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែម ដូចជា បញ្ហាសិប្បនិម្មិត សន្តិសុខសាយប័រ, វិទ្យាសាស្ត្រទិន្នន័យ និងការអភិវឌ្ឍ Software ជាដើម។ ការកែលម្អការអប់រំ STEM, ការវិនិយោគលើកម្មវិធីអក្ខរកម្មឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែម និងការបង្កើតកិច្ចសហការរវាងឧស្សាហកម្ម និងស្ថាប័នសិក្សា អាចធានាថានិស្សិតបញ្ចប់ការសិក្សាមានការងារធ្វើនៅក្នុងទីផ្សារឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែម ដែល នេះបញ្ជាក់ពីការធានាឱ្យបាននូវមូលធនមនុស្សសម្រាប់ការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ បន្ថែមពីនេះ ការកើនឡើងនៃការងារពីចម្ងាយអនុញ្ញាតឱ្យប្រជាជនហ្វីលីពីន ជាពិសេសយុវជនអាចប្រកួតប្រជែង លើឆាកអន្តរជាតិ ដោយមិនចាំបាច់ចាកចេញពីប្រទេស ដែលនេះនាំមកនូវអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច និងរក្សាបាននូវមូលធនដែលមានទេពកោសល្យក្នុងប្រទេស។

ប្រទេសហ្វីលីពីនអាចលើកកម្ពស់សមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិរបស់ខ្លួនបាន តាមរយៈការចាប់យក និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែមនៅទូទាំងអភិបាលកិច្ច អាជីវកម្ម ការអប់រំ និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ពោលគឺនៅសុទ្ធសឹងតែគ្រប់សរសៃឈាមនៃប្រទេស។ ទន្ទឹមនេះ ជាមួយនឹង ការវិនិយោគយុទ្ធសាស្ត្រ ការគាំទ្រគោលនយោបាយដ៏រឹងមាំ និងផ្គត់ផ្គង់និរន្តរ៍ទៅមុខ ការធ្វើបរិវត្តកម្ម ឱ្យដឹងថា លក្ខណៈបន្ថែមនៅក្នុងប្រទេសហ្វីលីពីនមិនត្រឹមតែក្លាយជាគោលដៅជំរុញសេដ្ឋកិច្ចជាតិប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែ ថែមទាំងជាមាត់ភ្លោះទៅរកវិបុលភាព ភាពធន់ និងភាពពាក់ព័ន្ធជាសកលទៀតផង។

V. អនាគតនៃបច្ចេកវិទ្យា និងភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ

អនាគតនៃបច្ចេកវិទ្យានឹងដើរតួនាទីយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបង្កើតភាពប្រកួតប្រជែងផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយជះឥទ្ធិពលដល់របៀប ដែលប្រទេសទាំងអស់រីកចម្រើន និងធានាបាននូវវិបុលភាពរយៈពេល វែង។ នៅពេលដែលបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថលមានការវិវត្តកាន់តែរហ័ស ប្រទេសដែលបានវិនិយោគលើ បច្ចេកវិទ្យាទំនើបៗ ដូចជា បញ្ញាសិប្បនិម្មិត រ៉ូបូត និងថាមពលកកើតឡើងវិញ នឹងមានទំនោរទទួល បានអត្ថប្រយោជន៍ច្រើននៅក្នុងទីផ្សារសកល។ បច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះបង្កើនផលិតភាព ដោយធ្វើស្វ័យ ប្រវត្តិកម្មកិច្ចការប្រចាំថ្ងៃ បង្កើនប្រសិទ្ធភាព និងកាត់បន្ថយថ្លៃដើមប្រតិបត្តិការនៅទូទាំងឧស្សាហកម្ម។ ប្រទេសដែលទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះតាំងពីដំបូងអាចផលិតទំនិញ និងសេវាកម្មបានកាន់តែ លឿន និងមានគុណភាពខ្ពស់ជាងមុន ដែលនេះអាចពង្រឹងជំហរសេដ្ឋកិច្ចរបស់ពួកគេ។ លើសពីនេះ បច្ចេកវិទ្យាក៏បានជំរុញភាពច្នៃប្រឌិត ដែលអនុញ្ញាតឱ្យប្រទេសនានាអភិវឌ្ឍន៍ផលិតផល សេវាកម្ម និងឧស្សាហកម្មថ្មីៗដែលបានបង្កើត និងបង្កើនឱកាសការងារ និងទាក់ទាញការវិនិយោគបន្ថែម។ ជាក់ស្តែង ស្វ័យប្រវត្តិកម្មដែលជំរុញដោយ AI អនុញ្ញាតឱ្យក្រុមហ៊ុនផលិតទំនិញបានលឿន និង មានកំហុសតិច ដែលជួយឱ្យប្រទេសនានាកាន់តែមានភាពប្រកួតប្រជែងលើផលិតផល និងសេវាកម្ម របស់ខ្លួន។ ទាំងនេះនឹងពង្រឹងឧស្សាហកម្មជាតិ និងជំរុញការនាំចេញ ដែលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ដល់កំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងមូល។ យ៉ាងណាមិញ ភាពប្រកួតប្រជែងរយៈពេលវែងមិនអាស្រ័យតែ លើការទទួលយកបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែរួមចំណែកដោយការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពជាតិឱ្យ បានរឹងមាំសម្រាប់ការច្នៃប្រឌិតផងដែរ។ ប្រទេសដែលផ្តល់អាទិភាពដល់ការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D), វិនិយោគលើការអប់រំ STEM និងគាំទ្រដល់ធុរកិច្ចថ្មីៗដែលផ្តោតលើបច្ចេកវិទ្យា នឹងបង្កើត ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ីដែលផ្តល់នូវគំនិតថ្មីៗសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍជាតិ ព្រមទាំងបង្កើតការងារដែលមានជំនាញ ខ្ពស់ ទាក់ទាញការវិនិយោគសកល និងធានាថាឧស្សាហកម្មនៅតែមានភាពឆន់ក្នុងការប្រឈមមុខនឹង ការផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងឆាប់រហ័សនេះ។ ទាំងបច្ចុប្បន្ន និងនាពេលអនាគត បច្ចេកវិទ្យានឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ ដល់ប្រទេស ដែលចាប់យកការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ហើយប្រទេសដែលបរាជ័យក្នុងការតាមឱ្យទាន់ ការវិវត្តនៃបច្ចេកវិទ្យាថ្មីៗ អាចប្រឈមនឹងបញ្ហាគម្លាតសេដ្ឋកិច្ចកាន់តែធំឡើង។

VI. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

សរុបមក បច្ចេកវិទ្យាបានក្លាយជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់ និងមិនអាចខ្វះបាន ក្នុងការជំរុញ ភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិនៅទូទាំងសកលលោក។ ចាប់តាំងពីបដិវត្តន៍ឧស្សាហកម្មដំបូង រហូតមកដល់យុគសម័យឌីជីថលនាពេលបច្ចុប្បន្ន ការវិនិយោគលើបច្ចេកវិទ្យា ដូចជា បច្ចេកវិទ្យា ព័ត៌មាន និងទំនាក់ទំនង (ICT), បញ្ញាសិប្បនិម្មិត (AI), Cloud Computing, និង IoT គឺពិតជាមាន សារៈសំខាន់ណាស់ ដោយបច្ចេកវិទ្យាទាំងនេះបានបង្កើនផលិតភាព ជំរុញនវានុវត្តន៍ និងបើកផ្លូវឱ្យ អាជីវកម្មអាចចូលទៅកាន់ទីផ្សារសកលបាន។ ការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាមិនត្រឹមតែកែលម្អដំណើរការ

ផលិតកម្ម និងការសម្រេចចិត្តប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងបានផ្លាស់ប្តូរទីផ្សារការងារ ដោយបង្កើត ឱកាសការងារថ្មីៗផងដែរ។ ដោយមើលឃើញពីអត្ថប្រយោជន៍ទាំងអស់នេះហើយ ទើបបណ្តាប្រទេស ជាច្រើនលើសកលលោក ជាពិសេសប្រទេសហ្វីលីពីន បានព្យាយាមជំរុញ និងពង្រីកបន្ថែមលើការ ចាប់យក និងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា ដើម្បីភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចប្រទេស។ ក្នុងនោះប្រទេស កម្ពុជា តាមរយៈការចូលរួមរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការជំរុញការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា និងការគាំទ្រការ ប្រើប្រាស់, ការដាក់ចេញនូវយុទ្ធសាស្ត្រ និងគោលនយោបាយជាច្រើន បានបង្ហាញពីការប្តេជ្ញាចិត្តក្នុង ការជំរុញឱ្យការប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យានៅកម្ពុជា បានកាន់តែពេញលេញ សំដៅបង្កើនភាពប្រកួតប្រជែង សេដ្ឋកិច្ចជាតិ កសាងសេដ្ឋកិច្ចមួយដែលធន់ វាងវៃ និងមានបរិយាបន្ន។ ដើម្បីធានាបាននូវវិបុលភាព រយៈពេលវែង ប្រទេសនីមួយៗត្រូវតែបន្តផ្តល់អាទិភាពដល់ការវិនិយោគយុទ្ធសាស្ត្រលើបច្ចេកវិទ្យា ទំនើបៗ ជំរុញការស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍ (R&D) ព្រមទាំងកសាងនូវមូលធនមនុស្សឌីជីថលប្រកប ដោយគុណភាព ដែលនេះជាមាតិកាដ៏សំខាន់មួយ នាំទៅរកការបង្កើននូវសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែងនៃ សេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងនៅក្នុងតំបន់ និងលើឆាកអន្តរជាតិ។

ឯកសារយោង

- Innovation and National Competitiveness, ចូលអានថ្ងៃទី១៤ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, https://www.worldscientific.com/doi/pdf/10.1142/9789813238701_0001?srsltid=AfmBOoqwKO_U6-z4Fc4isz593IG6IWiwg3_tPz-vISvnLNuF9N91Oylj
- What is the gig economy and what's the deal for gig workers?, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://www.weforum.org/stories/2024/11/what-gig-economy-workers/>
- What are the benefits of cloud computing?, ចូលអានថ្ងៃទី២២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- យុទ្ធសាស្ត្របញ្ជាការ ដំណាក់កាលទី១, ចេញផ្សាយខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល នីតិកាលទី៧ នៃរដ្ឋសភា, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី៩ ខែតុលា ឆ្នាំ២០២៥, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- ក្របខណ្ឌគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ច និងសង្គមឌីជីថលកម្ពុជា ២០២១-២០៣៥, ចេញផ្សាយខែឧសភា ឆ្នាំ២០២១, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- គោលនយោបាយរដ្ឋាភិបាលឌីជីថលកម្ពុជា ២០២២-២០៣៥, ចេញផ្សាយខែមករា ឆ្នាំ២០២២, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យាហិរញ្ញវត្ថុកម្ពុជា ២០២៣ - ២០២៨, ចេញផ្សាយខែកក្កដា ឆ្នាំ២០២៣, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥
- How technology will change the way we work, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី១៣ ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៥, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, https://www.weforum.org/stories/2015/08/how-technology-will-change-the-way-we-work/?gad_campaignid=22234048793
- Revolutionizing STEM Education in the Philippines, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី២៦ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៣, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://globalinnovationgathering.org/2023/04/11/revolutionizing-stem-education-in-the-philippines/>
- Are tech-savvy Filipino Millennials and GenZs Web3 ready?, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី១៤ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៤, ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥,
- The Electronic Bureau of Internal Revenue Forms (eBIRForms), ចូលអានថ្ងៃទី២៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://www.bir.gov.ph/ebirforms>
- The National Broadband Plan (NBP), ចូលអានថ្ងៃទី២៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://dict.gov.ph/programs-and-projects?q=wifi>
- The Role of Technology in Enhancing Economic Competitiveness, ចូលអានថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://www.linkedin.com/top-content/economics/impact-of-technology-on-economic-growth/the-role-of-technology-in-enhancing-economic-competitiveness/#:~:text=Summary,while%20fostering%20innovation%20and%20resilience.>

- 10 Ways Technology can Benefit your Growing Business, ចូលអានថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://www.clickworker.com/customer-blog/ways-technology-can-benefit-your-growing-business/#:~:text=Access%20to%20Global%20Markets%20Technology%20has%20transformed,for%20growth%20and%20expansion%20in%20global%20markets>
- How Skills Can Drive Competitiveness, ចេញផ្សាយថ្ងៃទី១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, ចូលអានថ្ងៃទី២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥, <https://www.intereconomics.eu/contents/year/2025/number/1/article/how-skills-can-drive-competitiveness.html>

 កម្ពុជា ៤.០ - Cambodia 4.0

 កម្ពុជា ៤.០ Cambodia 4.0

 កម្ពុជា ៤.០ - Cambodia 4.0

 កម្ពុជា ៤.០ - Cambodia 4.0

 www.cambodia4point0.org

 cambodia_4.0

 កម្ពុជា ៤.០ - Cambodia 4.0

 Cambodia 4.0 Center

